1853. DERTIGSTE JAARGANG. **N°. 41.**

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1.75.

ZATURDAG 21 MEI.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **25** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

VERGADERING van den RAAD der Gemeente *Assen*, op Maandag den 23 Mei 1853, des avonds te 6 ure.

In de *Nederlandsche Staats-Courant* van 17 en in die van 18 Maart jl. zijn uit de *Javasche Couranten* overgenomen de berigten, welke bij het Gouvernement van Nederlandsch Indië ontvangen zijn, omtrent de verwoestingen, welke in het laatst der maand November des vorigen jaars, in schier den geheelen Molukschen Archipel, en meer hoofdzakelijk op het eiland *Banda* zijn te weeg gebragt door aard- en zeebevingen.

Tot leniging van de verliezen, welke de ingezetenen daardoor hebben geleden, heeft de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie eene inzameling van giften daar te lande uitgeschreven, terwijl hij aan het Departement van Koloniën heeft voorgesteld tot hetzelfde einde ook de liefdadigheid in Nederland in te roepen.

Naar aanleiding daarvan, en gedreven door den wensch om aan de goede bedoelingen van het Indisch Bestuur te gemoet te komen, brengt de ondergeteekende ter kennis van de ingezetenen van Nederland, dat hij gaarne aan het locaal van zijn Departement te 's Gravenhage en aan het Agentschap van dat Departement te *Amsterdam* zal ontvangen en naar *Batavia* overmaken, alle giften, welke tot het bedoelde einde aan hem worden gezonden, terwijl ook de heeren Commissarissen des Konings in de Provinciën (met uitzondering van *Zuid-Holland*) zijn verzocht, de giften te willen in ontvang nemen, welke hun ter voorschreven zake mogen worden toevertrouwd.

De ondergeteekende koestert de overtuiging, dat eene verdere opwekking der liefdadigheid in Nederland niet vereischt wordt, wanneer het geldt het verleenen van hulp aan ingezetenen van Nederlandsch Indië, van waar ruim eene ton gouds werd bijgedragen, toen de bijstand aldaar werd ingeroepen ten behoeve van de noodlijdenden bij den grooten watersnood van 1825 in het moederland.

's Gravenhage den 10 Mei 1853.

De Minister van Koloniën,
CHS. F. PAHUD.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*,

Gezien de bovenstaande aankondiging en gelet op de missive van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën d.d. 10 dezer, letter A no. 10,

Noodigt de ingezetenen van *Drenthe* dringend uit, om ook van hunne zijde gaven der liefde af te zonderen, ten einde het treurig lot van die bewoners onzer overzeesche bezittingen, welke door de in gezegde aankondiging bedoelde aard- en zeebevingen ongelukkig zijn geworden, eenigzins te verzachten; kunnende de gaven, welke men daartoe mogt bestemmen, ten allen tijde aan het Provinciaal Bureau te *Assen* worden ingezonden.

Assen den 12 Mei 1853.

De Commissaris des Konings voornd.,
DE VOS VAN STEENWIJK.

[illegible] van producten op Java.

Wij hebben [illegible] in de *Nieuwe Rott. Courant* twee ingezonden [illegible] gelezen. In het eene wordt de candidatuur van den heer *J. C. Baud* als lid der Tweede Kamer der Staten Generaal aanbevolen, omdat hij *tegen* den verkoop van producten op Java is. In het andere wordt die candidatuur *om dezelfde reden* ontraden.

Het is ons voornemen niet, om *deze* motieven van al en niet aanbeveling eens volksvertegenwoordigers ter toetse te brengen, maar wij bepalen ons tot de questie nopens eenen verkoop van producten op Java.

Op dit eiland worden producten voor de Europesche markt geteeld, koffij, suiker, indigo, thee, tabak, enz. Een gedeelte daarvan wordt er door de particuliere nijverheid voortgebragt, is ter harer geheele beschikking en komt in den handel.

Een ander gedeelte wordt door de zorg der Regering geproduceerd, en dit is verre weg het grootste. Een deel daarvan is door de Regering, volgens de met de fabrikanten geslotene contracten, gelaten ter beschikking van de particuliere nijverheid en komt dus ook in den handel op Java zelve. Maar het allergrootste gedeelte van die door de zorg der regering voortgebragte producten, wordt *aan het bestuur geleverd en naar Nederland verzonden.* Alleen hiervan kan dus sprake zijn. —

De questie omtrent den *verkoop op Java* van dat gedeelte verbindt zich met eene andere, namelijk met die over de *teelt* en de *levering* door en aan het Gouvernement. Daaruit vloeit voort misbruik van magt van de zijde der regering, door zaakkundigen herhaaldelijk aangetoond onder den algemeenen term van *gebreken aan het stelsel van cultures*, die niet te herstellen of weg te nemen zijn, omdat het stelsel zonder die gebreken niet kan bestaan. Het is hier de grondslag, welke niet deugt. Zoo lang echter door het bestuur in *Indiën*, producten voor de Europesche markt *op zoogenaamde goedkoope wijze* verkregen worden, dat is ten koste over het algemeen van de welvaart van den Javaan, en zoo lang het tegenwoordige koloniale stelsel gehandhaafd wordt, kan er slechts *eene reden* worden aangevoerd, om het verkoopen op Java van de Gouvernements producten aan te merken als *volstrekt noodig:* namelijk het belang van 's lands administratie in *Indiën.* Wanneer deze niet lijdt onder het derven van het geldelijk provenu der producten, op welke wijze die producten ook verkregen zijn, dan is de verkoop in Nederland aan te prijzen, omdat door dit middel van remise voedsel gegeven wordt aan vele belangen hier.

Maar even als door vele zaakkundigen aangetoond is, dat aan het *stelsel van cultures* onherstelbare gebreken kleven, zoo is ook van vele zijden gezegd, dat de administratie in *Indiën* sedert ettelijke jaren lijdt onder het aangenomen beginsel van algeheele derving der opbrengst van de producten, zoo erg, dat gedurig gesproken wordt van *de armoede der Indische huishouding bij het aanschouwen der grootste weelde van productie,* zoo als dit ook vroeger geschiedde onder anderen in het algemeen Handelsblad van 17 Julij 1841, waar reeds destijds gewag gemaakt is van *het vele kwaad, waardoor, te midden van den grootsten bloei, de rijkste der kolonien gedrukt wordt.* Zijn wij wel onderrigt, dan neemt die druk, die armoede der Indische huishouding toe, en bestaat thans op Java eene in de gegevene omstandigheden hoogst ondoelmatige toepassing van liberale begrippen, waardoor de inkomsten verminderen en de uitgaven vermeerderen op eene wijze, die hoogst zorgwekkend is.

Men ga voort met het verkoopen der producten *in Nederland*, zoo lang de regering zich die producten *doet leveren.* Doch wij hopen, dat de wetgevende magt een einde make aan een stelsel van teelt, levering en remise, waaronder de rijkste der kolonien eindelijk zal bezwijken, ten bate van het moederland.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Uitslag der stemming van leden van de Tweede Kamer.

(Voor zoover bekend is.)

In de Prov. Groningen zijn gekozen de heeren: S. Blaupot ten Cate, G. Reinders, R. Westerhoff en J. Zijlker, welke vier heeren ook leden waren der ontbondene Kamer.

In de Prov. Vriesland zijn gekozen de heeren: J. Dirks, J. B. Oosting, W. E. Engelen, C. Sleeswijk Vening en J. ter Bruggen Hugenholtz.

Te Zwolle is gekozen de heer: G. Groen van Prinsterer; er moet herstemd worden tusschen de heeren: van Rappard en B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis.

Te Deventer verkreeg geen der kandidaten de volstrekte meerderheid. Er moet herstemd worden tusschen de heeren J. R. Thorbecke en Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande.

Te Steenwijk is verkozen de heer J. van Lennep.

Te Almelo zijn verkozen de heeren: M. J. de Man (oud-lid) en W. R. baron van Hoëvell (oud-lid).

Te Amsterdam zijn verkozen de heeren: M. H. Godefroi en S. R. van Franck; voor nog drie leden moet daar herstemd worden tusschen de heeren: Stolte, Bosscha, Baud, van Bosse, Rijk en Heemskerk.

Te Haarlem is gekozen de heer W. H. van Voorst.

Te Leiden zijn verkozen de heeren: Gevers van Endegeest en Taets van Amerongen tot Natewisch.

Te Delft zijn verkozen de heeren: W. Wintgens en C. Hoekwater.

Te Rotterdam, waar twee leden moeten gekozen worden, heeft niemand de volstrekte meerderheid erlangd. Er moet herstemd worden tusschen de heeren: Baud, van Bosse, Hoynk v. Papendrecht en Rijk.

Te 's Gravenhage is verkozen Jhr. W. Boreel van Hoogelanden. Voor een tweede lid moet herstemd worden tusschen de heeren: J. C. Baud en J. P. P. baron van Zuylen van Nijevelt.

Te Dordrecht zijn verkozen de heeren: Sandar en van der Poel.

Te Gouda is verkozen Jhr. W. M. de Braauw en de heer G. Groen van Prinsterer (oud-lid).

Te Gorinchem heeft geen der kandidaten de volstrekte meerderheid verkregen. Er moet herstemd worden tusschen de heeren: P. J. Elout van Souterwoude en C. Schiffer.

Te Hoorn is verkozen Jhr. D. van Akerlaken (oud lid). Er moet herstemd worden tusschen de heeren: van Nierop en J. Donker Hz.

Te Utrecht is tot lid der Tweede Kamer gekozen Mr. Baron van Golstein. Er moet worden herstemd tusschen de heeren: van Asch van Wijck en Rijckevorsel.

Te Amersfoort is verkozen de heer J. F. van Reede van Oudtshoorn. Er moet herstemd worden tusschen de heeren: J. M. de Kempenaer en A. W. Engelen.

Te Arnhem zijn verkozen de heeren: W. baron van Lijnden (oud lid) en Æ. baron Mackaij (oud lid.)

Te Nijmegen zijn verkozen: Jhr. G. E. G. C. K. Dommer van Poldersveldt en Jhr. J. A. C. A. van Nispen van Sevenaar.

Te Zutphen zijn verkozen de heeren: W. A. baron Schimmelpenninck van der Oije en J. J. L. van der Brugghen.

Te Tiel is gekozen de heer J. M. de Kempenaer.

Te 's Hertogenbosch is verkozen de heer J. L. A. Luijben (oud-lid). Er moet herstemd worden tusschen de heeren: J. R. Thorbecke en J. H. H. de Poorter.

Te Breda zijn verkozen de heeren: K. A. Meeussen (oud-lid) en J. R. Thorbecke.

Te Tilburg heeft geen der kandidaten de volstrekte meerderheid bekomen. Er zal herstemd worden over de heeren: Jespers, Beens, Borret en Hollingerus Pijpers.

Te Boxmeer is verkozen de heer J. B. J. Hengst.

Te Maastricht zijn verkozen de heeren: J. R. Thorbecke en E. van Wintershoven.

Te Roermond zijn gekozen de heeren: M. P. H. Strens (oud minister) en M. P. L. Lom de Berg (oud lid).

's Gravenhage, 16 Mei. Ten bewijze hoe drok het hier op gisteren, (tweede Pinksterdag) was, moge onder anderen dienen: dat alleen aan het station van den spoorweg bij de 2700 plaatsbriefjes zijn afgegeven.

— Men meldt uit Rome d.d. 7 Mei:

De Nederl. gezant, *graaf van Liederkerke*, had zijn vertrek op morgen bepaald en reeds zijn afscheidsbezoek aan den Paus op het Vaticaan gebragt, toen hij uit 's Hage eene dépêche ontving, waarbij hem gelast werd, zijn vertrek vijf dagen uit te stellen, in de verwachting, dat zijne tegenwoordigheid tot eenig gunstig resultaat zou kunnen leiden. Men onderstelt, dat er uitzigt bestaat, door onderhandelingen eene zeer geringe concessie ten gunste van het Protestantisme of van de kerk der oud-Bisschoppelijke Klerezij van den Heiligen stoel te verkrijgen.

— Het *Journal des Débats* wijdt heden een artikel aan onzen staatkundigen toestand dat in de tegenwoordige omstandigheden belangrijk is. Men weet, dat dit dagblad het meest geachte is van de Fransche pers, zoowel om de gematigheid van zijne kleur, als om de uitstekende talenten, die er voortdurend aan medewerken. De hoofdzakelijke inhoud er van is deze:

„Nadat Paus *Pius IX* in Engeland de r. katholijke hierarchie hersteld had, en nadat de moeijelijkheden, daaruit ontstaan, waren bijgelegd, meende het hof van Rome, dat het tijd werd ook in de Nederlanden de bisschoppelijke hierarchie te herstellen. De grondwet van 1848 en andere daarbij komende omstandigheden schenen die te billijken.

„De Nederlanden edoch zijn, sinds de afscheiding van België, voor 't grootere deel Protestant; dat deel is hetgeen de Hollandsche nationaliteit uitmaakt. De Protestanten hebben Holland gemaakt tot hetgeen het is, en de geschiedenis der Nederlanden is de geschiedenis der Hollandsche Protes-

tanten. Door hunne pogingen, onder hun bestuur had Holland zulk een voorname plaats in Europa ingenomen. De Nederl. „Protestanten herinneren zich dat, en willen dus hun overwigt op de regeling der openbare belangen behouden. De Protestanten hebben de vrije instellingen gevestigd. De meerderheid uit hen is behoudend liberaal." Onder de tegenwoordige grondwet, waar op het aantal zielen vooral wordt gelet, heeft echter de R. Catholieke partij een invloed zich zien gegeven, die het nimmer had, en is de R. Katholijke eene partij geworden, die van groot staatkundig belang is. Van den anderen kant is door de grondwet ook het democratische element van de Protestantsche partij in kracht toegenomen. Die beide partijen hadden zich vereenigd en den heer *Thorbecke* aan 't hoofd van 't bestuur gebragt, omdat hij het voornaamste lid was van de partij der liberale radikalen. De meerderheid in de 2e Kamer, die krachtig den minister in zijn handelingen ter zijde stond, was dus te zaâm gesteld uit twee bijzondere bestanddeelen: de radikale protestanten en de R. Katholijken. De laatsten gevoelden al het gewigt van hunne ondersteuning en „stelden op hunne voortdurende medewerking voorwaarden in 't belang van hunne kerk en godsdienst; ze eischten een groot deel in de vervulling der openbare ambten, en vestigden zich in alle takken der administratie." De vereeniging dezer beide partijen is niet verwonderlijk. Overal waar de R. kath. partij in minderheid is en zelf niet kan regeren vereenigt ze zich met de radikalen, om het bestuur der gematigden onmogelijk te maken.

„Onder deze omstandigheden kon de Paus nu gerust zijne wenschen bevredigen, en werd hem niets in den weg gelegd bij de herstelling der hierarchie, die hij beoogde.

„Bij die herstelling evenwel ontwaakte de Protestantsche geest der natie, en door 't geheele land vereenigde men zich tot het zenden van adressen aan den Koning, wiens populariteit daarbij niet verloor, „want het is 't voorregt van het huis van Oranje, dat zijne geschiedenis en zijn roem zoo gebonden zijn aan de geschiedenis en den roem van het Protestantsche Holland, dat dit huis en dat land onafscheidelijk schijnen, zoowel in voor- als tegenspoed." De Koning weet dit, en ontving de adressen welwillend. Het ministerie gevoelde echter dat het door die nationale beweging wankelde, het vreesde voor ontbinding der coalitie, die het tot dus verre krachtig had staande gehouden, want tot in de kamer drong de opwekking door. In dien nood verzocht het den Koning eene verklaring uit te vaardigen, waardoor Z. M. de beweging zou hebben geknakt, door de mededeeling, dat de r. k. kerk deed, wat de grondwet haar veroorloofde. De Koning weigerde. Het kabinet vroeg eene nadere verklaring des Konings, of ontslag; dit laatste ontving het.

„Een nieuw ministerie trad op bij een staat van zaken, vol verwikkelingen en gevaren. De Kamer is ontbonden. Men mag echter hopen, dat de verkiezingen zoo zullen afloopen, dat de regering de crisis gelukkig zal te boven komen."

18 Mei. Men verneemt, dat Z. M. de Koning wederom een uitmuntend blijk gegeven heeft, de belangen van het land te behartigen. Reeds voor eenigen tijd heeft Z. M. eene commissie benoemd, om voorlichting te bekomen aangaande de beste middelen, waardoor meer kennis zou kunnen verspreid worden in de zaken van den landbouw. Die Commissie is zamengesteld uit de HH. van den Bosch te Wilhelminadorp, Gevers van Endegeest, Mulder te Utrecht en Simons te Delft. Haar taak was vooral, de verspreiding van landbouwkennis te bevorderen op de dorpen zelven. Voor eenigen tijd heeft deze Commissie aan den Koning haar verslag ingediend en is de inhoud daarvan door Z. M. aangenomen. Dien ten gevolge zullen er eenige dorpen in het Vaderland worden aangewezen, waarheen van wege Z. M. in persoon, deskundigen zullen gerigt worden, die aldaar, op het voetspoor van Engeland, Schotland, Saxen en andere landen, des winters avonds eenen cursus zullen houden over de beginselen van den landbouw.

Amsterdam, 18 Mei. In het laatst verschenen nummer der *Bijdragen voor het schoolwezen* lezen wij eene verordening, uitgaande van de vergadering der laatst gehoudene synode van de Nederduitsche hervormde kerk in Zuid-Afrika. Ze betreft de onderwijzers, die verlangen mogten in Zuid-Afrika te worden geplaatst, alsmede de gevorderde vereischten; en houdt tevens in de namen van eenige predikanten te Amsterdam, die door de synode voornoemd benoemd zouden zijn, om zich met de zorg deswege te willen belasten.

— Heden werd voor de Kamer belast met de behandeling van correctionele zaken, de zaak aangebragt van eene mishandeling van den heer mr. B. Donker Curtius, president van den Rijnspoorweg. De zaak komt hierop neder. Terwijl de heer D. C. ten 4 ure eene wandeling langs een druk bezocht gedeelte dier stad deed, werd hij aangesproken door een gewezen spoorweg-bediende, Rondeau geheeten, die iets verzocht. Toen het verzoek niet dadelijk werd toegestaan viel Rondeau den heer D. C. van achter aan, stompte hem in het aangezigt, wierp hem op den grond en schopte hem tegen het hoofd dat hevig bloedde. Op het geroep van „moord, moord" ijlde de schuldige op de vlugt, doch werd spoedig opgespoord en gearresteerd. Algemeen verwondert men zich over zooveel stoutheid en lage wraakzucht betoond in een bewoonde streek, op helderen dag.

Capelle, (Langstraat) 17 Mei. De aardappelen staan in de Langstraat en vooral in het land van Heusden mooi boven den grond en beloven bij aanvang veel goeds. Het zaad bloeit heerlijk, terwijl het gras in deze dagen veel schot heeft gekregen.

's Hertogenbosch, 17 Mei. Op den eersten pinksterdag is in de kapel van het seminarie te Haaren, tot bisschop gewijd, de heer T. J. van Vree. Als wijbisschop fungeerde mgr. J. Zwijsen, en als adsistérende prelaten, mgrs. van Hooydonk en Paredis. Onder de personen die deze plegtigheid bijwoonden, bevonden zich mgr. van Genk, de broeder van den nieuwen bisschop, insgelijks R. K. priester en eenige andere leden zijner familie.

Groningen, 18 Mei. Het onderstaande leest men in de *N. Rott. Ct.* van den 17 Mei l.l.:

„Groningen, den 15 Mei. Men verneemt, dat de kerkenraad van de Doopsgezinde gemeente alhier het opmerkelijk besluit genomen heeft: 1o. dat van de zijde der gemeente geene adressen hoegenaamd tegen de invoering der bisschoppelijke hierarchie aan de regering zouden worden ingezonden; 2o. dat door de gemeente of haren leeraar geen invloed op de verkiezingen zoude worden uitgeoefend; en 3o. dat voor het vervolg geen predikant van andere gemeenten, zooals het tot heden van tijd tot tijd heeft plaats gehad, in de doopsgezinde kerk zoude prediken, en wel wijl sommigen zich met staatkundige bemoeijingen in deze dagen bezig hebben gehouden."

Met betrekking tot dat berigt kunnen wij, na desaangaande bij den kerkenraad der vereenigde Doopsgezinde gemeente alhier onderzoek gedaan te hebben, met zekerheid mededeelen, dat die kerkeraad reeds voor eenige weken met algemeene stemmen besloten heeft, om het uit *Utrecht* ingezonden adres, voor notificatie aan te nemen, en geen verzoek tegen de invoering der bisschoppelijke hierarchie bij Z. M. den Koning in te dienen, maar tevens, dat het sub 2o. en 3o. in bovenstaand berigt voorkomende, ten eenenmale *onwaar en grove leugen* is.

De dagbladen, die bovenstaand berigt uit de *N. R. C.* mogten hebben overgenomen, worden vriendelijk uitgenoodigd, ook deze teregtwijzing in hunne kolommen op te nemen. (*Pr. Gron. Ct.*)

Leeuwarden, 20 Mei. In de afgeloopen week is de zoon van den heer *J. van Kampen*, hengstehouder te Ries (gemeente Gaasterland) door den slag van een hengst zoodanig getroffen, dat hij kort daarna aan de gevolgen is overleden. Hij wilde den hengst die op stal stond en gepoogd had hem te bijten, met een bullepees bestraffen, en naauwelijks daarmee bezig ontving hij den doodelijken slag. Mogt dit treurig voorbeeld opwekken tot voorzigtigheid, die maar al te dikwijls in de behandeling van paarden wordt uit het oog verloren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 15 Mei. Het nieuwe vlugschrift van Victor Hugo, *het feest van Belsazar*, is door de policie in beslag genomen.

— Bij keizerlijk decreet van den 10den dezer wordt tegen den 19den December binnen deze hoofdstad een congres van den landbouw bijeengeroepen, dat uit 100 leden zal zijn zamengesteld.

— De *Moniteur* deelt thans een officiëel artikel mede, betreffende den bouw van gezonde arbeiderswoningen te Parijs, in welke zaak de keizer persoonlijk zeer veel belang stelt. De regering stelt zich voor, na de hoofdstad, ook andere groote steden van het rijk in die weldaad te doen deelen.

— De *Gazette du Midi* berigt, dat de egyptische regering, ten gevolge van de onvermoeide pogingen van den franschen konsul te Alexandrië, ook aan andere natiën heeft toegestaan al de voordeelen, vroeger reeds aan de Engelschen verleend ten opzigte van den overtogt der landengte van Suez, voornamelijk betreffende de vermindering van het tarief.

— Aan de munt te Straatsburg wordt dagelijks 40 à 60,000 stuks billioenen munt geslagen.

— Jl. Zaturdag hebben te Parijs eenige arrestatiën plaats gehad, uitsluitend, zegt men, van personen die tot de legitimistische partij behooren, en waaronder sommigen die eene hooge maatschappelijke betrekking bekleeden. Men noemt echter nog geene namen.

— Een kantoorbediende van een der aanzienlijkste huizen alhier, heeft de vlugt genomen met 100,000 fr. bankbilletten, die hij in last had te gaan ontvangen.

17 Mei. De *Moniteur* deelt berigten mede uit Konstantinopel van 7 dezer. Zij bevestigen de instandhouding van den status quo te Jerusalem. Prins Menzikoff dringt aan op een tractaat, waarbij de Grieksche kerk en de Grieksche geestelijkheid geheel onder het oppertoezigt van Rusland geplaatst worden; een vraagstuk, geheel verschillend van dat der H. plaatsen en waarbij de belangen van Turkije bij uitsluiting op het spel staan. Indien door deze kwestie eene ernstige verwikkeling mogt ontstaan, zou zij eene Europesche worden en al de mogendheden aangaan, die de tractaten van 1841 onderteekend hebben.

— De heer Thiers legt de laatste hand aan eene geschiedenis van Florence, welk door den uitgever Paulin is gekocht voor 100,000 francs per deel.

— Het getal der personen die, overeenkomstig het decreet van Januarij 1852, bij administratieven maatregel, naar Cayenne zijn gedeporteerd, als leden van geheime genootschappen, bedraagt 600.

— De heer Boichot, Félix Pyat en Avril, belast met eene zending, hebben, als leden der *revolutionnaire gemeente*, eene proclamatie uitgevaardigd aan het Zwitsersche volk, om het aan te moedigen, de Oostenrijkers en de Kroaten uit te roeijen!!

DUITSCHLAND.

Weenen, 14 Mei. De feestelijkheden ter gelegenheid van het verblijf van den koning der Belgen volgen elkander snel op. Overmorgen zal, volgens sommigen, keizer Nikolaas, en op 19 de koning van Pruissen alhier aankomen.

— De oostenrijksche consul te Odessa heeft berigt, dat Rusland alle krijgstoerustingen in die haven heeft gestaakt.

— De gezamenlijke in Bosnië en in Herzogewina aanwezige Oostenrijksche consuls hebben uit Weenen bepaalde bevelen bekomen, om nauwkeurig toe te zien, of de Christenen daar te lande door de Turken worden gekweld, of onderdrukt. In geval zij daarvan eenig berigt bekomen, moeten zij er onmiddelijk den bevelvoerenden bassa kennis van geven, en er gelijktijdig aangifte van doen bij het oostenrijksche gezantschap te Konstantinopel.

Berlijn, 15 Mei. In de eerste dagen der volgende maand zal te Berlijn eene algemeene vergadering worden gehouden der ridders van St. Jan, met het doel die orde met hare oude regten en verpligtingen te herstellen.

18 Mei. De tweede kamer in Wurtemberg heeft zich vereenigd met het besluit der eerste kamer, betreffende de invoering der stokslagenstraf in zekere gevallen.

ENGELAND.

Londen, 14 Mei. De mededeelingen in het begin der week door den episkopalen bisschop van Dublin (Whateley), omtrent de kloosters in Ierland en waardoor de deze week gehouden debatten uitgelokt werden, hebben op nieuw de godsdienstige gevoelens van het publiek opgewekt tegen de handelingen der roomsch-katholijke kerk. Dit heeft tevens bijgedragen om de uit Nederland ontvangen berigten, aangaande de kwestie van dag aldaar, vrij groote belangstelling te doen winnen, eene belangstelling die onmiskenbaar zich aan de zijde wenscht te scharen van hen, die bezadigd maar onwrikbaar de noodlottige rigting der ultramontaansche partij bestrijden. Zelfs dringt men sterker op daden aan dan voorheen, toen men hoopte met woorden iets te kunnen afdoen.

— De *Morning Herald* deelt, met betrekking tot de aangelegenheden van het Oosten het volgende mede, dat echter allezins bevestiging vereischt. „De kwestie der H. Plaatsen zal zeer spoedig haar beslag krijgen, en de oplossing in dit vraagstuk zal ten genoege van alle partijen zijn. Drie verdragen zullen worden geteekend, als: een tusschen Frankrijk en de Porte, een tusschen Frankrijk en Rusland en een tusschen Rusland en de Porte. Door deze schikking is aan allen tegenstand, in deze zoo netelige zaak, den bodem ingeslagen. De grondslag der conventie is het tegenwoordig *status quo* en eene geringe wijziging der aan Frankrijk gedane concessiën. De toon van vorst Menzikoff is aanmerkelijk verzacht, sedert dat lord Redcliffe zijnen invloed ten gunste van Turkije heeft doen overhellen.

— In de dagbladen der Vereenigde staten leest men het volgende, omtrent het beroemde werk van Harriet Beecher Stowe:

Den 20sten Maart 1852 verkocht de boekhandelaar Jevatt het eerste exemplaar der eerste uitgave van de *Negerhut*. Een jaar later had hij reeds 305,000 exemplaren verkocht; dat is nagenoeg gemiddeld 1000 exemplaren per dag. Hoewel een dusdanig debiet tot de buitengewone verschijnselen behoort, is hierbij nog iets anders buitengewoons op te merken, namelijk de weinige vermindering in de vraag, die dit werk ondervindt. Zelfs zijn er in de vorige maand nog meer exemplaren van verkocht, dan in eenige maand vroeger. Bij groote hoeveelheden wordt het thans verkocht in het Zuiden, en er komen groote bestellingen uit Oregon, Californië en Australië op dit gewrocht.

CHINA.

De tijdingen uit China zijn al meer en meer onrustbarend. De opstand in het noorden des rijks maakt reuzenschreden. Hangang, een der groote markten van China, is bepaald in handen der opstandelingen gevallen; het gerucht ten deze heeft zich dus bevestigd. In het oosten winnen de insurgenten niet minder voet. Den 11den April liep te Calcutta het gerucht, dat zij Canton hadden bemagtigd en Nankin ernstig bedreigden. De autoriteiten van Shanghae, en volgens een ander berigt, de keizer zelf, zou de hulp hebben ingeroepen van de vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland, Amerika, Portugal en Hamburg. Dien ten gevolge is het engelsche smaldeel, te Hongkong gestationeerd, naar Shanghae gestevend. Na zich van Kew-Keang en andere steden, alsmede van al de ankerplaatsen langs den Yan-Tse-Kiang te hebben meester gemaakt, hebben de opstandelingen ten getale van 20 à 30,000, zich vertoond voor Nankin. In eene door hen uitgevaardigde proclamatie roepen zij hun opperhoofd Tihn-Tih tot keizer uit, met uitroeijing van de tartaarsche dijnastie.

BELGIË.

Brussel, 17 Mei. Naar men verneemt zal de hertog van Brabant, oudste zoon van koning Leopold, met de aartshertogin Maria in het huwelijk treden.

TURKIJE.

Konstantinopel, 9 Mei. Prins Menchikoff heeft zijn verlangen te kennen gegeven, om binnen acht dagen een bepaald antwoord te ontvangen op het door hem gestelde ultimatum. De Porte heeft deswege beraadslagingen geopend met de gezanten van Engeland en Frankrijk, die van hunne zijde daarop depêches naar hunne regeringen zonden.

SPANJE.

Madrid, 11 Mei. Ter gelegenheid van den verjaardag des konings, zal overmorgen te Aranjuez eene plegtige handkus plaats hebben.

ZWITSERLAND.

Bern, 19 Mei. De *Suisse* zegt, dat de bondskommissaris in Tessino aan den bondsraad heeft te kennen gegeven dat Oostenrijk den terugkeer in Lombardije zou toestaan aan de Tessinezen die er sedert lang waren gedomicilieërd, doch op voorwaarde dat zij Oostenrijksche onderdanen zouden worden.

DRENTHE.

Assen, 21 Mei. J.l. Dingsdag is de heer Mr. *G. L. W. Vos*, Advocaat te Assen, na afgelegd examen, door de betrekkelijke Commissie uit het Prov. Geregtshof, toegelaten als candidaat-Notaris.

— De heer *C. E. Crull*, kandidaat bij het Prov. Kerkbestuur van Drenthe, is door den Kerkeraad der Hervormde Gemeente van Dockum tot hulpprediker aldaar benoemd.

— Naar ons uit verschillende deelen van de Prov. wordt medegedeeld, staat de rogge in dit gewest over het algemeen ongunstig; zoodat velen nog geen middelmatigen oogst verwachten.

— Wij merken aan onze lezers op, dat de termijn voor de inschrijving der schutterij den 1 Junij e. k. zal zijn verstreken.

— Naar wij vernemen, zullen voor het dienstjaar 18⁵³/₅₄, op de hoofdsom der personele belasting worden geheven de navolgende opcenten, te weten:

twintig voor het rijk, tot bestrijding van provinciale en enkel huishoudelijke uitgaven;

zes, krachtens de wet van 20 December 1851 (Staatsblad no. 215), in Drenthe; twee, krachtens de wet van 22 December 1852 (Staatsblad no. 239), ten einde te voorzien in uitgaven voor rentebetaling en aflossing van kapitalen, ten laste der provincie opgenomen, en voor de bijdrage aan de Drentsche Kanaalmaatschappij te verstrekken.

Ter bestrijding van plaatselijke uitgaven voor de hierna gemelde gemeenten, zooals achter ieder is aangewezen, en zulks naar gelang van de huurwaarde der perceelen, zooals die huurwaarde in de tabel bij art. 242 der Gemeentewet is vermeld, als voor de gemeenten:

Assen 5—25, Rolde 3—15, Vries 3—15, Zuidlaren 3—15, Eelde 5—25, Borger 3—15, Beilen 3—15, Westerbork 3—15, Dalen 3—15, Emmen 3—15, Odoorn 3—15, Oosterhesselen 3—15, Sleen 3—15, Zweelo 3—15, Meppel 5—25, Ruinen 4—20, Ruinerwold 3—15, Havelte 3—15, Nijeveen 5—25, de Wijk 5—25, Zuidwolde 5—25, Hoogeveen 3—15.

Voor de overige gemeenten de tax, als achter ieder is aangewezen, als de gemeenten:

Anlo, Peize, Norg, Gieten, Gasselte, Roden, Smilde, Coevorden, Diever, Dwingelo en Vledder ieder 7.

* Te *Ter Apel* is door de ingezetenen een adres tegen de R. Cath. hierarchie in Nederland aan Z. M. den Koning opgezonden.

* De rogge laat zich in 't zuidelijk gedeelte der Prov. Groningen niet heel voordeelig aanzien.

* **Rolde, 18 Mei.** Bij de alhier op l.l. Pinkster-maandag gehoudene harddraverij is de prijs, bestaande in een paar fraaije met Berlijnsch zilver gemonteerde hoofdstellen, behaald door een driejarig merrie-paard, ... aan en bereden door *J. van der Molen* te Vries, en de premie, zijnde een zweep, door de achtjarige bruine merrie van *J. Jansen*, insgelijks te Vries. Deze volksvermakelijkheid is in de beste orde afgeloopen.

* **19 Mei.** Heden middag had hier een ongeluk plaats, dat schromelijke gevolgen had kunnen hebben. De timmermansknecht J. Kuiper, bezig aan onze kerk, valt van eene ongeveer 20 voet hoogte van eenen ladder op den harden grond en bleef bewusteloos liggen. De omstanders meenden, dat hij op de plaats dood bleef. Intusschen kwam hij spoedig weder bij en volgens verklaring van den geneesheer schijnt er alle hoop te bestaan, dat dit ongeluk geene erge gevolgen zal hebben, ofschoon hij nog vrij wat over pijn klaagt.

* **Zwiggelte, 19 Mei.** Heden voordemiddag, omstreeks 10 ure ontstond alhier brand in de woning van den arbeider *Dirk Staal*, welke zoo hevig toenam, dat er niets anders gered kon worden, dan één bed en het levend vee, en in een oogenblik het geheele huis tot den grond was afgebrand. De oorzaak is, zoo als men vermoedt, aan onachtzaamheid toe te schrijven, daar de vrouw een kussen ter droging bij het vuur had gelegd en voor een kort oogenblik de woning had verlaten; alzoo zal het kussen vuur hebben gevat, en is daardoor de brand welligt ontstaan.

* **Sleen, 16 Mei.** Heden achtermiddag vermaakte zich hier de jeugd, met eene kat uit den ton gooijen. Velen wierpen onophoudelijk met inspanning van al hunne krachten, om het dier uit zijne nare gevangenis te verlossen en tevens een prijs te behalen. Dit geluk viel eindelijk ten deel aan *A. Kamps*, een ingezeten van Sleen.

* Voor eenige dagen had men het geluk, om op de Klencke te vangen vier gaauwdieven, n.l. drie boomotters en een bunsing. Men wendt nog meerdere pogingen aan, om van deze lastige dieren ontslagen te worden, die daar in menigte voorhanden zijn en den boer menig ei ontrooven.

* **Borger, 18 Mei.** Heden voormiddag werd ter dezer plaatse eene openlijke opwekkingsrede uitgesproken, ter bevordering der Zendelingzaak bijzonder onder de heidenen. Eene niet onaanzienlijke vergadering, zoo uit deze gemeente, als uit omliggende plaatsen had zich in het kerkgebouw vereenigd. De rede des leeraars, Do. *van Moock* van Coevorden, werd met zigtbare belangstelling aangehoord; en zij zal dan ook dunkt ons, een indruk hebben gemaakt op velen, die niet nalaten kan voor de zendelingzaak heilzaam te werken. De leeraar sprak haar aanleiding van Luk. 10 : 2: „de Heer dan zeide tot hen: de oogst is wel groot maar de arbeiders zijn weinige, daarom bidt den Heer des oogstes dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.” Hij vond in deze woorden aanleiding om te spreken: *over de bedestonden voor de uitbreiding des Christendoms, onder de heidenen*, en beantwoordde de volgende vragen: *Zijn die bedestonden gepast en noodzakelyk? Waardoor behooren ze zich te kenmerken? Wat hebben wy van haar te verwachten?* Eene inzameling van liefdegaven voor 't zendelinggenootschap heeft de som van 6,63½ opgebragt. Men besloot, om in de maand September e. k. de volgende opwekkingsrede te Dalen te houden.

Wij verheugen er ons over, dat het getal leden van 't Zendelinggenootschap voor de afdeeling: *klassis Coevorden*, in de onderscheidene gemeenten zeer toeneemt.

* **Dalen, 19 Mei.** Donderdag j. l. werd alhier de vergadering gehouden van de 4e Afdeeling van het genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe; in dezelve werden tot leden voorgesteld en aangenomen de heeren *A. Nijenhuis* te Sleen, *I. H. Sonnenberg* te Dalen, *W. Caspers* te Dalen en *R. K. Schoemakers* te Gees. Vijf stieren waren ter mededinging voor de prijzen aangeboden; premiewaardig zijn gekeurd: die van het weeshuis te Coevorden, van de wed. *Caspers* te Dalen en van *H. Hilbrands* te Wachtum; aan de eerste is ƒ 10-„ de tweede ƒ 6-„ aan de derde ƒ 3 toegezonden; voorts werd besloten, om van wege de 4e afdeeling aan de Provinciale Staten een adres in te dienen, houdende verzoek, om, in het belang van den Landbouw, de daarstelling van straatwegen als een middel tot hare meerdere ontwikkeling en uitbreiding te bevorderen.

* **Hardenberg, 19 Mei.** Hoort men elders reeds over laag water spreken, in deze streken is helaas! nog meer dan overvloed. Wel is de Vecht weder binnen hare oevers, en heeft men, bij aanhouding van goed weer, spoedig verandering te wachten, thans echter ziet het er voor den landman in deze environs nog niet zeer verblijdend uit. De algemeene weide is bijna onbruikbaar, vele aardappelen zijn in den grond verrot en staan koren en zomervruchten in het algemeen zeer schraal, De levensmiddelen zijn ten gevolge van dien aanmerkelijk in prijs gestegen.

Eerst heden zijn wij in staat gesteld, het volgende mede te deelen:

Zweelo, 7 Mei. Heden had alhier de jaarlijksche algemeene vergadering der schoolonderwijzers des 3en districts in de prov. Drenthe plaats. — Deze vergadering werd door den onderwijzer *Pot* te Odoorn met eene gepaste redevoering *over Jezus Christus als voorbeeld voor den onderwijzer in leer en in wandel* geopend. Daarna werden er geschenken uitgereikt voor het prijswaardige antwoord op de vraag: *Vergelijking tusschen de eeuw van Pericles en die van Frederik Hendrik*, en eene nieuwe ter beantwoording voor 't volgende jaar opgegeven over *het verband tusschen maatschappelijke ontwikkeling en schoolonderwijs*, ... voor het schrijven van een *schoon en kunstmatig schrift.* Vervolgens werd er eene partij boeken verkocht, en eindelijk werd deze vergadering door den geachten heer schoolopziener Mr. *P. van der Veen* met eene korte, doch krachtige toespraak aan de onderwijzers gesloten.

Verkiezing voor de Tweede Kamer
in het Hoofdkiesdistrict Assen.

Uitgebragt 1149 stembriefjes, 6 van onwaarde, dus volstrekte meerderheid 572.

Volstrekte meerderheid had de heer Mr. *L. Graaf van Heiden Reinestein* n.l. 723.

Herstemd moet worden tusschen de heeren *Mr. P. van der Veen*, die 524 en *Mr. H. Vos*, die 369 stemmen had.

Bovendien hadden de heeren Mr. G. L. Kniphorst te Meppel 219, Jan van Andel te 's Hertogenbosch 69, Mr. W. Tonckens te Assen 68, Mr. P. W. Alstorphius Grevelink te Assen 50, Mr. G. Groen van Prinsterer te 's Hage 42, Mr. L. Graaf van Randwijck te 's Hage 30, Dr. H. J. Nassau te Assen 14, Mr. H. H. A. Sluis te Assen 13, Mr. J. R. Thorbecke te 's Hage 12, Mr. J. T. Homan te Assen 9, P. P. van Bosse te 's Hage 9, G. Oortwijn te Blijham 7, Jhr. Elout van Soeterwoude te 's Hage 5, Jhr. Mr. P. A. van Holthe tot Echten te Assen 5, Jhr. Mr. van der Wijck te Assen 5, Mr. L. Oldenhuis Gratama te Assen 4, H. van Veen te Smilde 4, Mr. W. Alingh te Assen 3, van Veen te Smilde, Jhr. P. A. G. de Milly te Zuidlaren, Mr. S. H. Tonckens te Odoorn, Jhr. Mr. A. W. van Holthe tot Echten te Assen, Mr. J. van Lennep te Amsterdam, P. P. van Zuylen van Nijevelt te 's Hage en H. Kok te Diever ieder 2, Mr. H. C. Carsten te Assen, Mr. J. H. Westra te Assen, Jhr. E. J. van Holthe te Dwingelo, Mr. A. H. Witsenborg te Hoogeveen, Dr. G. H. Amshoff te Hoogeveen, H. Steenge te Annerveen, J. Nijenhuis te Gieten, Hk. Draaijers te Oosterhesselen, Hk. Oldenbandringh te Oosterhesselen, Jhr. H. G. van Holthe tot Echten te Echten, J. A. Meursing te Eext, Mr. L. Carsten te Hoogeveen, Mr. J. L. Tonckens te Hoogeveen, Baron Mackay te 's Hage, Mr. C. L. Kniphorst te Gieten, Baron de Vos van Steenwijk te Meppel, C. W. E. Kijmmell, Tonckens te Westervelde en Mr. W. Tonckens, Procureur te Assen ieder 1.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.
Zitting van 19 Mei 1853.

In de zaak van H. Bolmer heeft de heer Proc. Gen. geconcludeerd tot vernietiging van het vonnis van den eersten regter en tot vrijspraak van den appellant.

In de tweede plaats is behandeld de zaak van J. J. Kikkert, door de regtbank wegens het stellen van haze strikken veroordeeld tot eene boete van ƒ 40,- en de kosten, en bij gebreke van betaling tot eene gevangenisstraf van vier weken. Het requisitoir van den Proc. Generaal strekt tot bevestiging van het vonnis. Uitspraak heden over 8 dagen.

In de derde plaats is behandeld de zaak van E. Schipper, door de regtbank vrijgesproken wegens het laten loosloopen van zijn hond in de hertekamp buiten de kom der gemeente Assen, zonder van een slependen bungel te zijn voorzien geweest. De Proc. Generaal concludeerde tot vernietiging van het vonnis en veroordeeling van den beklaagde in eene boete. Uitspraak heden over 8 dagen.

Zitting van 20 Mei.

Heden heeft het Prov. Geregtshof alhier F. Veldhuis van Meppel, ter zake van diefstal bij nacht in een bewoond huis, gepleegd onder verkleinende omstandigheden, veroordeeld tot eene correctionele gevangenisstraf van 6 maanden. Het requisitoir van den heer Proc. Gen. strekte tot veroordeeling tot eene correctionele gevangenisstraf van 8 maanden.

Arr. Regtbank te Assen.

Door de Arr. Regtbank te Assen zijn 18 dezer veroordeeld: W. L. D. te Assen; tot ƒ 10,- boete en kosten, wegens nalatigheid in het betalen van tol.

Buitengewone vergadering der Provinciale Staten van Drenthe van 20 Mei 1853.

Tegenwoordig zijn 32 leden; afwezig zijn de heeren *v. d. Vlies*, *Alingh* en *Denning*.

Nadat is voorgelezen het Kon. besluit, houdende magtiging tot het buitengewoon bijeenroepen der Staten, opent de Voorzitter (des voormiddags te 10 uur) de vergadering.

De kennisgevingen van de heeren *v. d. Vlies* en *Alingh*, dat zij door dringende bezigheden worden verhinderd, de vergadering bij te wonen, worden aangenomen voor informatie.

Ged. Staten leggen over een nader ontwerp van policieverordeningen op de kanalen van de Drentsche Kanaal-Maatschappij, en geven daarbij te kennen, dat door hen het besluit van de Staten, in eene vorige vergadering genomen, waarbij dezelve zich onbevoegd hebben verklaard tot het vaststellen dier verordeningen, aan den Minister van Binn. Zaken is medegedeeld, met de vraag, welke autoriteit dan, naar Z. Exc. meening, in dezen bevoegd zou zijn; dat de Minister daarop had geantwoord, dat, volgens zijn gevoelen, deze autoriteit geene andere dan de Staten-vergadering was, daar het hier geen gemeente of Rijks belang maar wel dat der Provincie gold, en mitsdien Ged. Staten had verzocht, om dit onderwerp nader bij de Staten in overweging te brengen; dat Ged. Staten daarop een nader Reglement hadden ontworpen. De *Voorzitter* stelt de betrekkelijke stukken in handen eener Commissie, bestaande uit de Heeren Jhr *R. A. van Echten van Holthe*, Mr. *J. Oosting*, Mr. *W. L. Tonckens*, Mr. *J. P. Willinge* en Mr. *H. J. Carsten*. — De heer *Oosting* acht zich bezwaard, om lid dezer Commissie te zijn; hij is ook lid en rapporteur geweest van de vorige Commissie ter zake; toen was hij van gevoelen, dat de Staten onbevoegd waren; hij heeft sedert de zaak nader onderzocht en is tot een tegenovergesteld gevoelen gekomen; zoo hij nu weder lid der Commissie werd en weder de eer genoot, om tot rapporteur te worden benoemd, dan zou hij binnen twee maanden tijds over dezelfde zaak twee strijdende rapporten uitbrengen. — De heeren *G. L. Kniphorst* en *Sluis* zijn van oordeel, dat juist de redenen, welke de heer *Oosting* aanvoert, de vergadering er de hoogste prijs op moeten doen stellen, om hem als lid der vergadering te behouden. — De heer *Oosting* volhardt bij zijn verzoek, om als lid dier Commissie ontslagen te worden. — De *Voorzitter* echter, gebruik makende van de magt, hem bij het Reglement van Orde gegeven, willigt het verzoek van den heer Oosting niet in, zoodat deze lid der Commissie blijft.

Er wordt gelezen eene door het Prov. Geregtshof van Drenthe ingezondene lijst van aanbeveling van zes kandidaten ter vervulling der Raadsheersplaats, opengevallen door het overlijden van den heer Mr. J. Walraven. In handen eener Commissie, bestaande uit de heeren Mr. H. H. A. Sluis, Mr. G. L. Kniphorst, Jhr. Mr. H. G. van Holthe tot Echten, Mr. A. H. Witsenborg en Mr. C. W. E. Kijmmell.

Ter inzage van de leden wordt nedergelegd een adres van den heer Mr. P. W. Alstorphius Grevelink, houdende verzoek, om, zoo de Staten tot het opmaken eener voordragt mogten overgaan, alsdan in aanmerking te worden genomen.

Ter inzage van de leden wordt gelegd een voorstel van Ged. Staten, om ter voorziening in de subsidiën, uit de kas ad pios usus toegestaan, voor zoo ver dezelve niet uit het voorhanden gereed geld kunnen gekweten worden, eenige inschrijvingen van de Kas in de Grootboeken der Nat. Werk. Schuld ad ƒ 2000 te gelde te maken.

Daarna wordt de vergadering verdaagd tot [illegible] uur.

Te zes uur wordt de Vergadering heropend. — De commissie in wier handen zijn gesteld de stukken betrekkelijk het ontwerp Reglement op het gebruik en de policie van de kanalen der Drentsche Kanaal-maatschappij, brengt bij monde van Jhr. R. A. van Echten van Holthe rapport uit. Zij heeft zich in de eerste plaats de vraag voorgesteld, of zij op de gronden, door den Min. van Binn. Zaken in een brief aan Ged. Staten aangevoerd, op haar vorig besluit behoort terug te komen en of ook eene nadere beschouwing der zaak tot zoodanig besluit kan leiden, dat niet alleen de gronden, door den Min. van Binn. zaken aangegeven, maar vooral ook de volgende beschouwingen er toe moeten leiden dat de Vergadering zich bevoegd verklare zoodanig Reglement vast te stellen.

De Commissie grondt haar gevoelen op art. 131 in verband met art. 191 der Grondwet; de bevoegdheid der Staten wordt niet geput uit de bij art. 191 der Grondwet bedoelde wet maar uit de Grondwet zelve. Ook de Prov. wet bevestigt het gevoelen der Commissie en wel art. 137; de wetgever kan niet gewild hebben tegen zichzelf te zijn; aan de verpligting, de Staten bij gemeld art. opgelegd, kan niet worden voldaan, zonder dat de magt bij de Prov. Staten wordt bezeten, om zoodanige reglementaire bepalingen te maken als noodig zijn tot uitvoering van die verpligting; de wetgever heeft dus gewild, dat zoodanige magt bij de Prov. Staten zoude bestaan.

Wat het ontwerp-Reglement zelf betreft, slechts weinige aanmerkingen zijn er bij haar gevallen, die hoofdzakelijk eene verduidelijking der redactie betreffen.

Ten slotte adviseert de Commissie, het Reglement met de door haar voorgestelde wijzigingen vast te stellen.

Dit rapport wordt ter inzage der leden gelegd en morgen aan de orde gesteld.

De Commissie, in wier handen is gesteld de lijst van aanbeveling voor de openvallene betrekking van Raadsheer bij het Hof van Drenthe, brengt bij monde van den heer Sluis rapport uit. De Commissie heeft eerst onderzocht, of de Staten alnog bevoegd zijn eene voordragt uit deze aanbevelingslijst op te maken; de bevoegdheid daartoe lag in art. 180 der Grondwet van 1840; daar echter de betrekkelijke bepaling niet in de Grondwet van 1848 opgenomen is, heeft de gezegde bevoegdheid met laatstgemelde Grondwet opgehouden.

Het regt van benoeming van de regt ambtenaren beschouwende als een regale, een regt van de kroon, oordeelt zij dit regt onbeperkt, zoo het door geene grondwettige bepalingen beperkt is. Uit art. 83 der wet op de regt organisatie kunnen de Staten de bevoegdheid ten dezen ook niet ontleenen. De Commissie adviseert daarom, om zich ter dezer zake onbevoegd te verklaren en daarvan aan het Prov. Geregtshof kennis te geven.

Ook dit rapport wordt ter visie gelegd en morgen aan de orde gesteld.

Niets meer aan de orde zijnde wordt deze zitting gesloten en de volgende bepaald op morgen voormiddag te negen uur.

INGEZONDENE STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

Het deed ons genoegen in No. 38 van UWEds. veelgelezen blad te zien, dat de Israëlitische gemeente te Dwingelo op nieuw in het bezit is gesteld van een voorlezer en onderwijzer; tot ons leedwezen vernemen wij echter nader, dat die persoon, tot het geven van onderwijs geheel en al onbevoegd is, als hebbende hij hoegenaamd geen rang in die betrekking.

Mogt dit door de bevoegde autoriteiten worden toegestaan, dan zal aan de willekeurige handelingen van den kerkmeester *S. d. V.* in dezen paal en perk worden gesteld. Tevens wenschen wij, dat door eendragt en toenadering de Israëlitische gemeente van Dwingelo in het bezit kome van een bevoegd onderwijzer, opdat het opkomend geslacht daaronder niet lijde.

Dwingelo, 17 Mei. X.

Men verzoekt van ons de opneming van het *volgende*:

Assen, 18 Mei. Op een der stembilletten ter verkiezing van twee leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in dit Hoofdkiesdistrict was het volgende te lezen:

Ik wil geen *donker*, nu het licht
Der vrijheid ons beschijnt,
Geen *doorn*, die prikt en steekt en wondt,
Nu 't schoon des roosjens kwijnt;
Ik vrees den man der drie procents
Met 't zwarte boek, zoo naar,
En wenschte, dat hij *buiten 's lands*
Heer en Minister waar'.
En vraag het den student maar eens
Of hij een *groen* begeer',
Hij glimlacht spottend, schudt het hoofd
En zegt: „Geen groen, mijnheer!"
'k Wil mannen, die vrijzinnig zijn,
In geest met *Thorbecke* één,
Dus: *Graaf van Heiden Reinestein*
En *Petrus van der Veen.*
En opdat men zich niet vergiss'
Moet ik hier nog verklaren,
Dat de een te *Smilde* wonende is,
En de ander te *Zuidlaren.*

Tol op het Zwolsche Diep.

Aan de Redactie van de Provinciale Drentsche en Asser Courant.

In uw nommer van den 11 Mei is opgenomen mijne redevoering, gehouden in de zitting van den Stedelijken Raad van Zwolle van den 19 April j.l. over den tol op het Zwolsche diep; daarin is ingeslopen een kapitale drukfout: in regel 18 en 19 van boven staat:

„zoo heeft hij zich als lid der Commissie,
„met het rapport kunnen vereenigen."

hiervoor moest hebben gestaan:

„zoo heeft hij zich als lid der Commissie,
„met het rapport NIET kunnen vereenigen."

Ik verzoek u door de opname van deze regelen zulks te herstellen.

Ondertusschen wensch ik, dat door een en ander meer en meer de zaak bekend en onderzocht worde.

Indien de voorstanders van den tol het begin van de betaling niet stellen bij zoodanige diepgang, die gelijk staat met den vroeger bestaanden dagelijkschen waterstand, dan baat het aan de regtvaardige zaak der binnenschipperij weinig, dat men den diepgang als maatstaf aanneme.

De tweede brochure, door de schippers uitgegeven, kan over deze zaak veel licht verspreiden. Het is immers de onregtvaardigheid zelve, om hen te belasten, voor wie het vroegere vaarwater voldoende was, daarom heeft de schipperij er steeds op aangedrongen, om den diepgang als maatstaf aan te nemen, omdat men dan eerst regtvaardig kan zijn.

Zwolle, 19 Mei 1853. W. J. Schuttevaer.

BOEK-AANKONDIGING.

Alles, wat tegenwoordig het licht ziet omtrent de staatkundige aangelegenheden van den dag in ons Vaderland ontleent reeds daaruit eene eigenaardige belangrijkheid; zoo echter het onderwerp op eene boeijende wijze behandeld wordt, en het werk op volledigheid aanspraak kan maken, kan men bijna niet aan een gunstig onthaal bij het publiek twijfelen. Uit deze drie oogpunten meenen wij ook te mogen aanbevelen het hier achter aangekondigde werkje. (zie advertentie) BLADZIJDEN VOOR NEERLANDS GESCHIEDBOEK VAN 1853. Wij meenen den Schrijver te kennen, van wien reeds menige letterkrucht het licht zag, die steeds met graagte werd ontvangen. Voor diegene, welke zich met de insigten van het vorig Ministerie niet konden vereenigen, zal dit boeksken eene dubbele aantrekkelijkheid opleveren.

PROZA. Mr. *van de Poll*, De aanval der Noormannen te Tiel (1006). Dr. *Henry Riehm*, Proza en Poëzij (eene herinnering uit den Academietijd). Dr. *A. C. C. de Jongh*, Kijkjes in 't leven. *A. Ising*, een morgen op den Drachenfels. Dr. *Henry Riehm*, eene Reisherinnering uit het Schwarzwald. *T. van Westhreene Wz.*, Eene uit velen. Mr. *W. van de Poll*, de gestoorde Bruiloft. Episode uit de gesch. van Nijmegen (1589). Dr. *J. van der Hels*, een Gijzelaar (1581). *J. C. W. de Quack*, Ansfrid van Teisterbant. *Arnold*, eene Begrafenis, schets uit den Achterhoek. *Dyonisius*, eene Drentsche Pastorij in den hooibouw. Mr. *W. van de Poll*, Petrus Santvoort. De predikant uit Rome. *G. Haasloop Werner*, Wandelingen over de Veluwe. *Herman*, een bezoek aan Arnhem en zijne Tentoonstelling. *J. S. van Merwe*, goede Partijen. *T. van Westhreene Wz.*, eene Weeze. *P. Duijs*, Lindenoord. *C. Hooijer*, het Asijl Steenbeek. Dr. *P. H. Tijdeman*, Tijpen van Reizigers. *Mijnoldina Böeseken*, iets uit de gevangenis. *J. A. Engel*, St. Nicolaas avond.

POËZIJ. *E. W. van Dam van Isselt*, de Mode, *A. van der Hoop*, *Jrs.Zoon*, in het Album van het Lustslot Sonsbeeck bij Arnhem. Dr. *R. C. H. Römer*, de Muichelmoord. *Anna*, Marco Botsaris, Afscheid. *J. C. Gewin*, de Nevel en de Zon. *W. J. Hofdijk*, Foppoos eerste nacht in den toren van Nijenburgh (13—14 Maart 1303.) *H. R. van Deijl*, (Dr. *Henry Riehm*), De tweede wijding der aarde. *Anna*, Herfstmijmering. *J. C. Gewin*, Herfst. Dr. *A. C. C. de Jongh*, de oude Doodgraver.

Uit deze opgave blijkt dat de Eerste Jaargang van Gelderland is zamengesteld uit de Lettervruchten van geachte en veelbelovende Auteurs.

Op grond van gedane toezeggingen hoopt de Redactie in den volgenden eene niet minder degelijk smaakvolle en zedelijke lectuur te leveren, waarvan de thans uitgegevene eerste Aflevering reeds ten bewijze strekke, terwijl de Uitg. moeite noch kosten zal sparen voor eene goede typographische uitvoering.

Het Tijdschrift wordt niet slechts aan HH. Directeuren van Leesgezelschappen, aan Leesinrigtingen en Leesbibliotheken, maar ook aan alle voorstanders onzer Nationale Letterkunde aanbevolen.

Aan hen, die den titel *Gelderland* te speciaal achten, wordt berigt, dat de eerste Jaargang ook verkrijgbaar is als Boekwerk onder den titel van:

MENGELINGEN.

Proza en Poëzij van Nederlandsche Auteurs.

Prijs der 2 Deelen met fraaije Titelvignetten en ingenaaid . . . . *f* 6,50.

De eerste Aflevering van 1853, en het Prospectus zijn in alle Boekwinkels, op aanvrage verkrijgbaar.

ADVERTENTIEN.

De PROVINCIALE COMMISSIE van GENEESKUNDIG ONDERZOEK en TOEVOORZIGT in dit Gewest maakt hierdoor bekend, dat ze op DINGSDAG den 24 Mei, des morgens te 10 uur, in eene der LOCALEN van 't GOUVERNEMENTSHUIS te *Assen*, met *opene deuren* zal **VERGADEREN.**

HOOGEVEEN den 15 Mei 1853.

In naam der Commissie voornoemd:
De President,
G. H. AMSHOFF.

H. VAN ROSSUM,

Onderwijzer te Nijeveen, VERLANGT ten spoedigste eenen **ONDERMEESTER** van eenigen RANG.

HARDDRAVERIJ

op VRIJDAG den 27sten Mei e. k. te *GIETEN*, ten huize van J. H. OTTENS aldaar, ter gelegenheid van de **TENTOONSTELLING VOOR DEN LANDBOUW.**

PRIJS:

Een ZILVEREN TABAKSKOMFOOR.

PREMIE:

Een GEMONTEERD HOOFDSTEL.

Geene Paarden van buiten de Provincie zullen worden toegelaten. Aangifte der Paarden 's namiddags te twee uur.

Bij **A. JAGER**, Boekhandelaar, Water no 110, te *Amsterdam*, ziet het licht:

BLADZIJDEN
VOOR
NEÊRLAND'S GESCHIEDBOEK VAN 1853,
OF
WILLEM III TE AMSTERDAM IN APRIL DEZES JAARS.

De allocutie van PIUS IX ter zake van de vestiging der Bisschoppelijke Hierarchie hier te lande. Taal en houding der Natie tegenover Rome. Wijziging van het Ministerie.

Een getrouw VERHAAL van hetgeen er hoofdzakelijk in de Hoofdstad is geschied in April 1853; enkele BESCHOUWINGEN over het vorige en tegenwoordige MINISTERIE en een WOORD van WAARSCHUWING en RAADGEVING aan de NATIE. Prijs . . . . *f* 1 — „

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN EN LEESINRIGTINGEN.

Door de Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, Boekh. te *Tiel*, is aan de geabonneerden dezer dagen verzonden:

De eerste Aflevering des Tweeden Jaargangs van het

NIEUW GEHEEL OORSPRONKELIJK TIJDSCHRIFT
VOOR
NEDERLANDS LETTERKUNDE,

onder Redactie van Mr. **W. van de Poll**, getiteld:

GELDERLAND.

Inhoudende, behalve Boekbeoordeelingen in het Bijblad.

PROZA I. ERNESTINE, *Twee Broeders*, Novelle. 1 Het afscheid. 2 Verschillend en toch één. 3 Schaak koningin. 4 Tweestrijd en wat Adolf besluit. 5 Hoe het Louis ging. 6 Het geluk van Louis verstoord. 7 Welk een offer Anna had gebragt.

II. J. A. ENGEL, *Beelden uit het leven.* Novellen. I. *De Engel der verzoening.* 1 Lotsverwisseling. 2 Spoorwegmijmering. 3 Een huwelijk. 4 Acht jaar later. 5 Het zieke kind. 6 De Engel der verzoening. II. *Het vaderhuis.* 1 De begrafenis. 2 De nieuwe Heer. 3 De oude Klaas. 4 Het bezoek bij den Heer. 5 De dominé. 6 Het medelijden. 7 Een Meidag. 8 Het vaderhuis.

III. J. J. BÖESEKEN, geb. PELTENBURG, Koning David was ook eens een herder. Eene vertelling.

POEZIJ I. R. C. H. RÖMER, *Ridder van Tuyl. Geldersch Volksverhaal.* 1 Bulkestein's heer. 2 De jagt. 3 De strijd. 4 De hulp. 5 De dood.

II. ANNA, *de laatste ure des jaars.*

III. *Vergeten.*

De Tweede Aflevering is ter perse. Deze en volgende afleveringen zullen onder andere bijdragen bevatten van *Susanna Maria Böeseken*, *J. J. Cremer*, *E. W. van Dam van Isselt*, *N. B. Donkersloot*, *J. A. Engel*, *A. Ising*, *Joh. Hk. Jonkers*, *G. Haasloop Werner* en den Redacteur.

Dit Tijdschrift verschijnende jaarlijks, in zes Afleveringen, uitmakende ongeveer veertig vel druks, in dier voege dat elke Jaargang, waarvan om de twee maanden eene Aflevering wordt uitgegeven, bestaat uit twee Boekdeelen, waarbij fraaije, gesteendrukte Titel-Vignetten, Inhoud en omslagen gratis wordt afgeleverd, prijs per Jaarg. *f* 6,—.

Inhoud van den Jaargang 1852 behalve de Boekbeoordeelingen in het Bijblad voor Nederl. Letterkunde.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 13—20 Mei. Geh. H. Warries en J. Enting; S. Hoogeveen en H. Holman; A. Nendorf en K. Kremer. — Bev. A. Alberts, geb. Wolters, van d; A. F. Scholten, geb. Beerse, van z.

BERIGTEN VAN JAARMARKTEN.

Op de jaarmarkt, den 16 dezer te Nietap gehouden, waren aangebragt 621 jonge en 92 oude varkens, benevens 66 [illegible] is, op weinige uitzondering na, zeer goed verkocht; jonge varkens voor *f* 1 tot *f* 10, ouden voor *f* 12 tot *f* 29, jonge schapen voor *f* 1,50 tot *f* 3,50 en ouden voor *f* 4 tot *f*. 10.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 20 Mei.

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	*f* 7.50	Boekweit, zand 62 N.pd.	*f* 0.00
„ N. Oml.	68 „	„ 6.80	„ „ 67 „	„ 6.60
dito.	70 „	„ 7.40	„ veen 64 „	„ 5.65
„ „ Old.	68 „	„ 6.70	„ „ 68 „	„ 6.05
„ „ „	70 „	„ 7.30	Paardeboonen. .	*f* 5.70 à 6.50
Rogge, N. Inl.	66 „	„ 6.30	Groene Erwten.	„ 0.00 à 0.00
„ O. „	68 „	„ 6.70	Graauwe „	„ 0.00 à 00„
„ „ „	70 „	„ 7.10	Koolzaad . .	*f* 0.00 à 00.00
Haver. N. dikke	40 „	„ 2.90	Gort, grove	„ 8.25 à 8.75
„ „	50 „	„ 3.55	Gort, parel	„ 12.00 à 13.00
„ Voer	35 „	„ 2.75	Olie, raap per vat	36.50 à 00.00
„ „	40 „	„ 3.05	Raapkoeken . . .	à 00.00
„ Zwarte	35 „	„ 2.65	Lijnkoeken . . .	00.00 à 00.00
„ „	40 „	„ 2.95	Boter ¼ ton. .	00.00 à 00.00
Garst, N. wint.	52 „	„ 4.50	[illegible]	à 00.00
„ „ „	54 „	„ 4.75		
„ „ zomer	57 „	„ 0.00		
„ „ knob.	60 „	„ 0.00		

Tarwe en Rogge als voren. Boekweit en Garst iets hooger verkocht. Haver in een doen. Boonen weinig gepresenteerd, en als genoteerd wel te plaatsen. Zaden weinig aan. Gort meer gevraagd.

ASSEN, 20 Mei. Rogge *f* 7.25, *f* 7,00, *f* 6,75. Boekweit *f* 6,00, 5,75, 0.00. Boter 60 ct. het Ned. pd. Aardappelen *f* 2 50 à *f* 2,00. Prijs van [illegible] 60 de 6 N.

HOOGEVEEN, 17 Mei. Rogge f 7.62⁵, Boekweit *f* 6.7[illegible] Haver *f* 0.00. Boter Ned. pd. 66 cent. Zetting *f* 0,00.

COEVORDEN, 17 Mei. Rogge *f* 7.00. Boekweit *f* 7.00 Boter Ned. pd 60 ct. Zetting f 0.54.

MEPPEL, 19 Mei. Rogge, *f* 7.35 à f 7,80; Boekweit f 7,30 à f 7.65. Boter 1½ Ned. pd. 1,25 à f 1,32½. Boter per ⅛ vat *f* 17,00 à f 18,00. Zetting f 0.00.

AMSTERDAM, 19 Mei. ROGGE heden bij partij verkocht; in Entr.: 117 ℔ nieuwe Riga *f* 183; 116 ℔ nieuw Petersb. *f* 187; in Cons.: 121 ℔ Odessa *f* 406; 114, 116 oude gedroogde *f* 177, *f* 181; 116 ℔ dito *f* 180. — KOOLZAAD heden is op 9 vat. Olie in April a *£* 65 gedaan.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 18 Mei 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	64¹/₁₆
„ „	3	„	76
„ „	4	„	95
Amort. Synd.	3½	„	94¾
Handelm.	4½	„	102½
O.I. Leening	4	„	94¾
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	109¼
Dito 1828/29	5	„	108⅛
Cert. 1831/33	5	„	97⅛
Dito 1840	4	„	93⅝
Dito Stieglitz	4	„	92¼
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	74¼

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	87[illegible]
Spanje. Oblig.	1	„	23[illegible]
Obligatien.	3	„	48[illegible]
Binnenl.	3	„	43[illegible]
Amortisable			5[illegible]
Bewijs. Coup.			6[illegible]
Oostenrijk,			
Oblig. Goud	5	„	88[illegible]
„ „	4	„	[illegible]
„ Metal.	5	„	[illegible]
„ „ N.	5	„	[illegible]
„ „	2½	„	[illegible]
Belgie, Cert.	2½	„	[illegible]
Rothschild	2½	„	[illegible]
Portug., Lond.	5	„	[illegible]
„	4	„	[illegible]
Amerika Bank-Act.			[illegible]

Bij M. T. Sz. GRATAMA, te [illegible]